

ДЕТЕРМІНАНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ ІННОВАЦІЙ В БІЗНЕСІ

Кривов'язюк Ігор Володимирович

ORCID ID: 0000-0002-8801-4700

канд. екон. наук, професор,

професор кафедри підприємництва, торгівлі та логістики

Луцький національний технічний університет, Україна

Управлінські інновації відіграють пріоритетне значення для розвитку бізнесу. Мінливість ринкового середовища нині супроводжується активним використанням цифрових технологій, зміною свідомості управлінців під впливом трансформаційних процесів, що супроводжують розвиток бізнесу. Як результат, від керівників вимагається генерування інноваційних управлінських рішень, стратегічного бачення інноваційного типу, прийняття гнучких рішень залежно від ситуації, що характеризується певним рівнем невизначеності чи ступенем впливу ризиків [2]. За окреслених обставин важливого значення набуває й вивчення ключових нині детермінант забезпечення ефективності управлінських інновацій.

Управлінські інновації в сучасній науці прийнято розглядати як: систему взаємопов'язаних і цілеспрямованих змін в управлінні бізнесом, які покликані забезпечити формування нової його якості, виходячи з тенденцій цифровізації, ефективності та досконалості; сукупність нових методів роботи в управлінській діяльності, які спрямовано на досягнення якісно нових бізнес-результатів і бізнес-можливостей розвитку; комплекс нових способів ведення бізнесу на основі формування таких його базових цінностей як керованість, клієнтоспрямованість та інноваційність [1].

Нині різні детермінанти покликані забезпечити ефективність управлінських інновацій в сучасному бізнес-середовищі. Серед них важливого значення набуває активне впровадження ІКТ, які приносять інноваційні зміни, сприяють подальшому економічному зростанню [10], відіграють важливу роль у бізнесі та сприяють проведенню його цифрової трансформації, яка виступає основою реалізації проривних інновацій [12].

Зі стратегічної точки зору, успіх управлінських інновацій залежить від глибини знань менеджерів про технологічний прогрес і вміння своєчасно виявляти переваги бізнесу. Це означає, що менеджерам потрібно враховувати технології, які обов'язково поєднуються зі створенням високого рівня знань, маючи на меті покращення якості бізнес-рішень. Для кращого використання управлінських ресурсів розвиток та прийняття нових технологій повинні бути пов'язані з доказами ефективності витрат та управління.

Економіка знань, як показує зміст наукових напрацювань сучасних вчених, зміщує увагу керівництва до інтелектуальних активів, які забезпечують інноваційний ріст. Кросфункціональність та універсальність технології управління знаннями проявляється у формуванні бази знань, розробці та впровадженні інформаційних продуктів, які дозволяють збирати, кодифікувати та зберігати внутрішньоорганізаційні знання, формуванні культури організацій, що навчаються, де з цією метою здійснюється ефективний обмін інформацією та заохочується створення нових знань. Водночас, розуміння керівництвом того, як перетворити знання в унікальні ліквідні продукти, формує нові компетенції та є ключем до

ефективного створення конкурентних переваг. Для підприємств, що прагнуть розвитку, важливо розвивати внутрішні комунікації, створювати мережі для спілкування та обміну інформацією для успішного застосування інноваційних технологій управління знаннями. Наявність інформаційних технологій стає невід'ємною рисою процесу управління та розвитку управлінських компетенцій [5].

Однак, останніми дослідженнями у сфері впровадження та просування ІКТ виявлено, що розвиток цих технологій мало впливав на бізнес-процеси організацій. Встановлено, що такі перешкоди було викликано ризиками бізнес-середовища, що впливало на якість отриманої для прийняття інноваційних бізнес-рішень інформації, яка нині є одним з найбільш цінних факторів. В той же час, швидкі технологічні зміни та розширення застосовуваних ІКТ є одними з вимог для досягнення конкурентної переваги. Використання стандартних рамок та методу допоможе менеджерам уникнути помилок, таких як втрата можливостей та витрати часу та ресурсів [9]. З цією метою слід здійснювати цифрову трансформацію бізнесу підприємств, що додаватиме йому мобільності та організаційної гнучкості.

Поява та впровадження цифрових технологій збільшує інноваційний потенціал бізнесу. У світі, де промислові підприємства працюють у жорсткому конкурентному середовищі, вони дедалі більше відчувають тиск, намагаючись максимізувати свої ресурси для інновацій та покращити свою ефективність. В той самий час підприємства, які впроваджують інновації за допомогою цифрових технологій, можуть підвищити продуктивність і підтримувати інноваційність. Використання цифрових технологій, таких як штучний інтелект, хмарні обчислення, інтелектуальний аналіз даних та IoT, призводить до значних досягнень бізнесу, таких як покращення досвіду та взаємодії з клієнтами, спрощення операцій та бізнес-інновації. Цифрові технології надають нові способи організації економічної діяльності, зменшують витрати та час, пов'язані з посередниками, зміцнюють довіру до екосистеми та впливають на інновації бізнесу. Цифрові технології призводять до змін у бізнес-процесах, трансформації та інновацій у бізнесі. Підприємницька орієнтація лише посилює вплив цифрових технологій і міжнародних ринків на бізнес-інновації [4].

Слід визнати, що управлінські інновації залежать й від трансформаційного лідерства, і тому не завжди мають суттєвий вплив на ринкові показники компаній [8]. Така ситуація певною мірою зумовлена зростанням соціальної відповідальності бізнесу за результати впливу на навколишнє середовище та суспільство. Вирішити цю проблему покликане лідерство свідомого впливу, серед ключових характеристик якого свідоме сприйняття цілей та засобів їх досягнення, вміння працювати в команді, вміння демонструвати лідерські якості, ініціативність та активність, інноваційність і креативність, стратегічне бачення та здатність бачення підприємницьких можливостей. Перспективність такого лідерства визначається середовищем його формування, власними амбіціями лідера, його здатністю до саморозвитку, командоутворення, досягнення поставлених цілей в комбінуванні з цілями суспільства. В пріоритеті бізнес-вмінь – прийняття нестандартних рішень, вміння випереджати потреби ринкового середовища та залучати додаткові ресурси для розвитку, демонстрація лідерських якостей, вміння ефективно управляти людським капіталом [3].

Сучасні промислові підприємства України діють в умовах зростання невизначеності та міжнародної конкуренції, що викликає численні проблеми бізнесу (економіко-організаційні, фінансові, техніко-технологічні тощо). Вони значною мірою поглиблюються й у результаті недостатньої технологічної готовності

промислових підприємств до впровадження ІКТ. Це спричинює ланцюгову реакцію у вигляді слабкого використання послуг серверів їх провайдерів, технологій аналізу значного обсягу даних, технологій штучного інтелекту тощо. Відтак, нестабільне економічне середовище, зростаючі споживчі вимоги, розвиток інформаційних технологій призводять до переосмислення концепцій стратегічного розвитку на основі передових технологій у галузі штучного інтелекту та актуалізації досліджень у цій галузі. У середовищі, яке динамічно змінюється, підприємству потрібно постійно оцінювати його економічну діяльність, фінансову позицію, ступінь впливу зовнішнього середовища та конкурентоспроможності [7].

Необхідність вдосконалення механізмів експлуатації промислових підприємств при впровадженні технологій штучного інтелекту ще більше підтверджується тим, що провідні західні компанії активно використовують ці технології у виробництві та досягли певних якісних результатів. Підприємства, які активно приймають участь у поширенні досвіду своєї діяльності у виробничій інтелектуалізації, сприяють підвищенню рівня доходу та ринкової вартості, впровадженню ефективної стратегії розвитку на основі впровадження когнітивних технологій [6].

За окреслених обставин доцільне застосування методу визначення пріоритетності відносно встановлення напрямків впровадження когнітивних технологій на підприємстві. Це досягається шляхом окреслення основних підходів до аналізу глибини їх проникнення, ресурсної підтримки, ефективності контролю, що забезпечує досягнення запланованого організаційного та економічного ефекту [11]. Розробка та впровадження управлінських інновацій на підприємствах сприяє їх розвитку та спрямована на забезпечення довгострокових конкурентних переваг [5].

Динамічна здатність генерувати, впроваджувати та використовувати інновації, які є джерелом стратегічної переваги та капіталізації бізнесу, має бути невід'ємною ознакою майбутньої досконалості бізнесу. Саме тому створення бізнес-моделей підприємств, здатних забезпечити ефективний процес створення інновацій та їх швидке впровадження, має бути стратегічним пріоритетом їх розвитку. Бізнес-моделі, які забезпечують швидке впровадження нових технологій, продуктів й послуг, стають драйверами успіху та джерелами можливостей і зростання капіталізації. Тому сучасні інновації в матриці управління підприємством, спрямовані на реконфігурацію його бізнес-моделі, мають забезпечити формування мотиваційної організаційно-економічної платформи для регулярного швидкого створення та впровадження управлінських інновацій.

Список використаних джерел:

1. Кривов'язюк, Ігор. (2022). Управлінські інновації в системі рішень сучасного бізнесу. *Економічний форум*, 1(1), 127-134.
2. Кривов'язюк, І.В. (2022). *Управлінська інноватика забезпечення досконалості бізнесу в умовах інформаційно-комунікаційної технологізації*. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М.
3. Britchenko, I.G., Smerichevskiy, S.F., & Kryvoviazuk, I.V. (2018). Transformation of entrepreneurial leadership in the 21st century: prospects for the future. *Proceedings of the 2nd International Conference on Social, economic, and academic leadership (ICSEAL 2018)*, 217, 115-121.
4. Dana, L.-P., Salamzadeh, A., Mortazavi, S., & Hadizadeh, M. (2022). Investigating the Impact of International Markets and New Digital Technologies on Business Innovation in Emerging Markets. *Sustainability*, 14, 983.
5. Firova, I. P., Glazov, M. M., Redkina, T. M., Pudovkina, O. I., & Solomonova, V. N. (2019). Managerial innovation for small and medium enterprises. *Espacios*, 40 (32), 1-10.
6. Kwilinski, A., & Kuzior, A. (2020). Cognitive technologies in the management and formation of directions of the priority development of industrial enterprises. *Management Systems in Production Engineering*, 2(28), 133-138.

7. Makedon, V., Drobyazko, S., Shevtsova, H., Maslosh, O., & Kasatkina, M. (2019). Providing security for the development of high-technology organizations. *Journal of Security and Sustainability Issues*, 8(4), 757-772.
8. Purwanto, A., Purba, J. T., Bernarto, I., & Sijabat, R. (2021). Effect of Management Innovation, Transformational leadership and knowledge sharing on Market Performance of Indonesian Consumer Goods Company. *Jurnal Aplikasi Manajemen*, 19(2), 424-434.
9. Samimi, A. (2020). Risk Management in Information Technology. *Progress in Chemical and Biochemical Research*, 3(2), 130-134.
10. Sharma, G.D., Rahman, M.M., Jain, M., & Chopra, R. (2021). Nexus between energy consumption, information and communications technology, and economic growth: An enquiry into emerging Asian countries. *J Public Affairs*, 21, e2172.
11. Varmus, M. (2009). Comparison of Selected Concepts Strategies. In: Theory of Management. Part 1. EDIS: University of Zilina.
12. Ziyadin, S., Sueubayeva, S., & Utegenova, A. (2020). Digital Transformation in Business, Ashmarina S., Vochozka M., Mantulenko V. (eds) *Digital Age: Chances, Challenges and Future. ISCDTE 2019. Lecture Notes in Networks and Systems*, 84. Springer, Cham, 408-415.